

Advies LOC aanpassingen Wet zorg en dwang

‘Van stappenplan naar maatwerk in dialoog’

Tekst: **Mariëlle Cuijpers**

Een brede coalitie van zeventien beroepsverenigingen, cliëntenorganisaties en brancheorganisaties uit de ouderenzorg en gehandicaptenzorg bereikte in september overeenstemming over een voorlopig advies ter verbetering van de Wet zorg en dwang (Wzd). LOC Waardevolle zorg ging ook akkoord. Bij cliëntenraden en deelnemers aan de radicale vernieuwingsbeweging bestond hiervoor veel draagvlak bleek uit een raadpleging.

Het voorlopig advies heeft als titel ‘Van stappenplan naar maatwerk in dialoog’. Conny Helder, minister voor langdurige zorg, nam het voorlopig advies in ontvangst en zal dit zwaar zal laten meewegen bij haar voorstellen over wijziging van de Wet zorg en dwang.

Meer maatwerk

De Wet zorg en dwang bestaat sinds 2020. Bijna iedereen is het eens met de bedoeling van de wet: dat mensen die zorg krijgen maximale vrijheid en veiligheid ervaren. Maar er is ook veel kritiek op hoe de wet in de praktijk werkt. Een belangrijk kritiekpunt is de strakke procedure, het zogeheten stappenplan dat zorgverleners strikt moeten volgen bij verzet van een cliënt tegen zorg in het zorgplan. De veldpartijen stellen daarom in het voorlopig advies meer maatwerk voor in het stappenplan, zodat meer ruimte ontstaat om individuele keuzes

te maken. Bijvoorbeeld door per cliënt te bepalen wanneer de beoordeling plaatsvindt of het noodzakelijk is de periode waarin de cliënt onvrijwillige zorg krijgt te verlengen.

De huidige beoordelingstermijn van drie maanden zal volgens het voorlopig advies alleen in uitzonderingsgevallen van toepassing zijn. Wel blijft ongewijzigd dat altijd uiterlijk binnen zes maanden een evaluatie moet volgen over de noodzaak om zorg met dwang voort te zetten. Ook krijgen zorgorganisaties meer ruimte om keuzes te maken bij de inzet van deskundigen. Raadpleging van deskundigen is nodig bij het opnemen van zorg met dwang in het zorgplan en bij de afwegingen om te besluiten over verlenging van de onvrijwillige zorgverlening.

“Cliëntenraden vinden de versterking van de positie van cliënten positief”

Minister Helder komt begin 2023 met een voorstel voor aanpassingen van de Wet zorg en dwang. Verbetering van de uitvoerbaarheid is noodzakelijk.

Versterking positie cliënt

Dit maatwerk vraagt om een goede dialoog tussen de zorgverlener en de cliënt en zijn vertegenwoordiger. De veldpartijen stellen ter versterking van de positie van de cliënt en zijn vertegenwoordiger de mogelijkheid voor om:

- een second opinion te vragen;
- zélf het initiatief te nemen om ter discussie te stellen of voortzetting van zorg met dwang noodzakelijk is;
- al bij de voorbereiding van de evaluatie van het zorgplan een rol te spelen. Bijvoorbeeld, door ideeën aan te geven over hoe zorg met dwang voorkomen kan worden.

Cliëntenraden noemden in de raadpleging de wijzigingen in het stappenplan en de versterking van de positie van de cliënt positief. Ook hadden ze veel waardering voor de verminderde bureaucratie. Hoewel ze zich afvroegen of de bureaucratie écht minder wordt. Deze zorgen heeft LOC meegegeven bij het voorlopig advies.

Vervolg

Afgelopen najaar verscheen een evaluatierapport over de Wzd met zeer kritische conclusies. De resultaten van het evaluatieonderzoek maken volgens minister Helder duidelijk dat uitvoerbaarheid van de wet verbeterd moet worden. Helder heeft aangekondigd dat zij begin 2023 met een voorstel komt voor aanpassingen van de wet. Eerst toetst zij voorgestelde verbeteringen bij de

mensen die dagelijks met de uitvoering bezig zijn en bij (vertegenwoordigers van) cliënten die met deze wetgeving te maken hebben. LOC neemt deel aan een gesprek van cliëntenorganisaties met de minister. Ook bespreekt LOC met de veldpartijen of het voorlopig advies aangepast moet worden gezien de conclusies in het onderzoeksrapport.

Veldpartijen

Het voorlopige advies ‘Van stappenplan naar maatwerk in dialoog’ is onderschreven door:

- Cliëntenorganisaties LOC, leder(in), LSR, KansPlus en Alzheimer Nederland
- Beroepsverenigingen Verenso, NVAVG, V&VN, NVO en NIP
- Brancheorganisaties ActiZ, VGN en een coalitie van aanbieders van kleinschalige zorg, bestaande uit: Zorgthuis.nl, Federatie Landbouw en Zorg, BVKZ, SPOT en SOLO Partners

Meer informatie: www.loc.nl/maatwerkdialoog
Zie ook de artikelen over Radicale vernieuwing zorg op pagina 18 en 42.

Mariëlle Cuijpers is als belangenbehartiger verbonden aan LOC.